

SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE ZAPRASZAJĄ

Schroniska młodzieżowe w liczbie około **5 000 obiektów** w **97 państwach** całego świata tworzą największą i najlepiej zorganizowaną sieć tanich noclegów. **W Polsce działa 163 schroniska młodzieżowe całoroczne, a dodatkowo na okres wakacji letnich władze samorządowe wspólnie z PTSM organizują około 80 placówek sezonowych.** W schronisku młodzieżowym turystę spotka gościnność i znajdzie on tam godziwe warunki pobytu. Większość schronisk młodzieżowych w Polsce posiada wprawdzie skromne warunki noclegowe (częstokroć piętrowe łóżka w zbiorowych salach), ale rekompensują to najniższe ceny noclegów. Obiekty dysponują kuchniami samoobsługowymi z niezbędnym do przyrządzania i skonsumowania śniadań i kolacji wyposażeniem. Liczne schroniska młodzieżowe podwyższają swój standard. Ruch schronisk młodzieżowych nie kojarzy się już tylko ze spartańskimi warunkami. Znajdują w nich godziwe warunki pobytu zarówno dla szkolnych wycieczek edukacyjnych i krajoznawczych, organizatorów "zielonych szkół", obozów wędrownych, kolonii i zimowisk, jak również dla uczestników wypoczynku rodzinnego i turystów indywidualnych. Atrakcją bezsporną schronisk młodzieżowych stanowi ich lokalizacja. Turysta może z nich skorzystać w każdym zakątku Polski. Stanowią wspaniałą bazę wypadową w góry; można dzięki nim wypoczywać nad Bałtykiem i na pojezierzach; pomagają w zwiedzaniu najważniejszych centrów krajoznawczych i turystycznych. Szczególne przywileje w polskich schroniskach młodzieżowych posiadają członkowie PTSM, młodzież szkolna, akademicka i nauczyciele.

WSZYSTKO CZEGO POTRZEBUJESZ, TO LEGITYMACJA PTSM

Legitymacja PTSM poświadcza członkostwo w Towarzystwie, którego międzynarodowy charakter wyróżnia jej posiadaczy w wielkiej turystycznej rodzinie. Posiadanie legitymacji PTSM to nie tylko możliwość skorzystania z tańszego o 20-25% noclegu w polskich schroniskach młodzieżowych, ale także uzyskanie go w pierwszej kolejności. Dzięki **MIĘDZYNARODOWEJ LEGITYMACJI PTSM** tysiące turystów mogą skorzystać z bazy ponad 4 500 schronisk młodzieżowych w 78 państwach całego świata i to po najniższych cenach.

Wyrobienie legitymacji PTSM nie powinno nastręczyć trudności; wystawiają ją koła i oddziały PTSM oraz niektóre schroniska młodzieżowe. **W Polsce obowiązują dwa wzory legitymacji: krajowa ze znacznikiem całorocznym** oraz międzynarodowa ważna rok od miesiąca wystawienia (wielkość karty kredytowej). Od stycznia 1996 r. po decyzji Międzynarodowej Federacji Schronisk Młodzieżowych, **w ruchu międzynarodowym** obowiązuje wyłącznie **MIĘDZYNARODOWA LEGITYMACJA PTSM** (plastikowa). Należy pamiętać, że Międzynarodowa Legitymacja PTSM zachowuje w kraju wszystkie przywileje należne legitymacji krajowej (kartonowej).

Legitymację PTSM może uzyskać każdy turysta bez ograniczeń wieku (zarówno w dół i w górę) respektujący założenia idei ruchu schronisk młodzieżowych i regulamin schroniska młodzieżowego. **Aktualnie (od 1 stycznia 2016 r.) wpisowe i składka członkowska przy legitymacji krajowej PTSM oraz zagranicznej wynosi:**

Legitymacja kartonowa PTSM - JUNIOR			Koszt leg. plastikowej – zagranicznej - junior
	Wpisowe	Składka roczna	
młodzież szkolna	9,00 zł	7,00 zł	25,00 zł
opiekunowie SK PTSM	9,00 zł	7,00 zł	45,00 zł
młodzież akademicka do 26 lat	14,00 zł	12,00 zł	25,00 zł
Legitymacja kartonowa PTSM - SENIOR			SENIOR
nauczyciele czynni i emerytowani	12,00 zł	10,00 zł	45,00 zł
inne osoby	18,00 zł	17,00 zł	45,00 zł

CO NALEŻY WIEDZIEĆ O PTSM ? - NASZ RODOWÓD

Chęć wędrowania i poznawania rodzinnej ziemi, krajów i świata tkwi w każdym człowieku od zarania dziejów ludzkości. Zrodziła ona pojęcie krajoznawstwa i turystyki, jako dwóch nierozłącznych zjawisk - fascynację poznawania i badania połączonych z bezinteresownym przemieszczaniem się początkowo tysięcy, a obecnie milionów osób. Nie jest dziełem przypadku, że idea wędrowania i poznawania kraju i świata związana została ze społecznością nauczycieli, którzy wędrowki turystyczne wykorzystują w celach wychowania i edukacji dzieci i młodzieży. Upowszechniana przez nauczycieli turystyka stanowi przekonujący środek poznawania rzeczywistości kraju ojczystego z jego chlubną przeszłością i teraźniejszością, z pięknem przyrody, kulturą i życiem. Tym motywem w latach niewoli, a później odradzającej się państwowości polskiej towarzyszyła myśl budzenia się patriotycznych uczuć ukochania ojczystego kraju i przywiązania do ziemi rodzinnej. Doceniała wielkie możliwości turystyki Komisja Edukacji Narodowej, zachęcając do stosowania wędrowek turystycznych w wychowaniu młodego człowieka. Rozwinęli tę ideę w swoim działaniu i pracach m.in. Stanisław Staszic, Julian Ursyn Niemcewicz, Tadeusz Czacki. W latach niewoli szczególnym patriotyzmem rozbrzmiewają strofy "Pieśni o ziemi naszej" Wincentego Pola, kierowane do młodzieży: *"A czy znasz ty bracie młody, Twoje ziemie, twoje wody?... Twe kurhany i mogiły, I twe dzieje co się śmiły?.."* Lata następne pozostawiły spuściznę Oskara Kolberga, Stanisława Witkiewicza, Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Mariusza Zaruskiego, Jana Kasprowicza i Mieczysława Orłowicza.

Ziszczenie się idei tych świątłych prekursorów polskiego krajoznawstwa i turystyki legło u podstaw zorganizowanej turystyki, szczególnie w takich organizacjach jak PTT, PTK, czy w harcerstwie. W okresie przed I wojną światową i w 20-leciu międzywojennym tworzą się warunki do wycieczkowania i poznawania kraju. Wycieczka staje się formą pracy dydaktycznej, znajdując miejsce w programach nauczania i wychowania szkół różnych typów i szczebli organizacyjnych. Szkolny ruch turystyczno-krajoznawczy staje się składnikiem systemu edukacji narodowej, a schroniska młodzieżowe - podstawową bazą jego rozwoju.

Idea utworzenia sieci schronisk w Polsce, wynikająca z potrzeb szkolnego programu turystyczno-krajoznawczego, zrodziła się natychmiast po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r.. Myśl ta została podjęta przez nauczycieli Ziemi Krakowskiej i przeistoczyła się w inicjatywę budowy pierwszego w Polsce młodzieżowego domu wycieczkowego, który otwiera swoje podwoje w 1931 r. "na Oleandrach", z 218 łózkami. Wcześniej, bo w 1926 r. inicjatywę władz krakowskich podjęło Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, szeroko popularyzując akcję organizowania tzw. "punktów oparcia" dla wycieczek szkolnych i obozów wędrownych. Potrzeba tego ruchu w systemie wychowawczym i organizacyjnym doprowadziła do utworzenia w 1926 r. w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego "Międzydepartamentowej Komisji do Spraw Turystyczno-Krajoznawczych" oraz Funduszu Schronisk Młodzieżowych. Komisja podjęła m.in.: budowę (wzmiankowanego wyżej) "Młodzieżowego Domu Wycieczkowego" na Oleandrach w Krakowie; budowę domów wakacyjnych i wycieczkowych oraz organizację schronisk młodzieżowych w szkołach na najważniejszych szlakach turystycznych kraju.

Z 1926 rokiem źródła historyczne łączą powstanie Stowarzyszenia Polskich Schronisk Młodzieżowych. W tym czasie uruchomiono schroniska młodzieżowe m.in. w Augustowie, Nowej Słupi, Kaliszu, Morgownikach i Sromowcach Niżnych. Równocześnie podjęto organizację schronisk młodzieżowych sezonowych na okres ferii letnich i zimowych. Zapoczątkowana w 1926 r. akcja umożliwiła uruchomienie do końca 1931 r. 145 noclegowych obiektów stałych i sezonowych z 3.488 łózkami. W 1939 r. mieliśmy już 212 schronisk młodzieżowych z ok. 6.000 łózek.

W 2021 roku w Krakowie obchodzone były uroczystości 95 LAT Ruchu Schronisk Młodzieżowych w Polsce.

GENEZA RUCHU SCHRONISK MŁODZIEŻOWYCH NA ŚWIECIE: 1909 - 2020

Idea schronisk młodzieżowych na świecie jest realizowana ponad 100 lat. Jej prekursorem był w sierpniu 1909 r. niemiecki nauczyciel Richard Schirmann "tworząc" ideę schronisk młodzieżowych. Zaowocowała ona uruchomieniem w 1912 r. pierwszego na świecie schroniska w Altenie (Altena Castle). W 1919 r. powstaje Niemieckie Stowarzyszenie Schronisk Młodzieżowych, a później kolejno, w 1924 r. Stowarzyszenie Szwajcarskie, a dwa lata później, jako trzecie z kolei - Stowarzyszenie Polskich Schronisk Młodzieżowych. Do 1932 r. tworzy się jeszcze 10 stowarzyszeń (Holandia, Norwegia, Dania, Anglia, Francja, Szkocja, Belgia, Irlandia, Nowa Zelandia, Północna Irlandia).

W dniach 20 – 22 października 1932 r. zebrali się w Amsterdamie przedstawiciele 11 krajowych stowarzyszeń schronisk młodzieżowych. Józef Błoński i Mieczysław Orłowicz reprezentujący Polskę złożyli podpisy pod protokołem "Pierwszego spotkania sekretarzy krajowych stowarzyszeń schronisk młodzieżowych" powołującego Międzynarodową Federację Schronisk Młodzieżowych (International Youth Hostel Federation). Statut Federacji określił zasady ścisłej współpracy międzynarodowej na rzecz ruchu schronisk młodzieżowych oraz wzajemne honorowanie legitymacji stowarzyszeń krajowych.

RUCH SCHRONISK MŁODZIEŻOWYCH PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

Druga Wojna Światowa i trudne pierwsze lata powojenne przerwały w Polsce działalność schronisk młodzieżowych. Duże ożywienie wśród działaczy oświatowych przyniósł rok 1957, w którym został powołany w Ministerstwie Oświaty - Wydział Turystyki i Krajoznawstwa, a następnie, z dniem 8.VI.1959 r. powołano Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych, które wspólnie z władzami oświatowymi i dzięki pomocy finansowej byłego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki podjęło kontynuację idei tworzenia schronisk młodzieżowych. I Krajowy Zjazd Delegatów odbył się 5 grudnia tego samego roku. W wyniku nawiązanych przez MSFM kontaktów ze stroną polską działacze PTSM wzięli udział w charakterze obserwatorów w 1958 r. na Konferencji Federacji w Belgii i w 1959 r. w Niemczech Zach. Na konferencji we Francji 18 sierpnia 1960 r. PTSM przywrócono członkostwo w IYHF, jako jedynemu wówczas reprezentantowi tzw. obozu socjalistycznego.

Schroniska i miejsca noclegowe w latach 1960 - 2020

Lata	Liczba schronisk	Liczba miejsc noclegowych
1960	400	12 631
1970	784	30 445
1980	1 229	45 782
1990	945	36 040
2000	446	19 340
2010	271	15 210
2015	244	14 673
2020	242	14 447

W 1965 r. PTSM rozpoczęło aktywniejszą działalność programową na rzecz turystyki młodzieżowej, podejmując organizację obozowych tras typowych PTSM (dla obozów wędrownych) w oparciu o sieć schronisk młodzieżowych. Obecnie po tych trasach są organizowane 14, 10, 7 - dniowe wędrowki piesze i rowerowe. Organizowanie tras typowych PTSM dla obozów wędrownych powiązanych z siecią schronisk młodzieżowych stwarza dla organizatorów obozów ogromne ułatwienie organizacyjne i programowe oraz okazję dla praktycznego szkolenia i doskonalenia młodzieży w turystyce kwalifikowanej. Na uwagę zasługuje fakt, iż 14 - dniowy obóz wędrowny po trasie typowej PTSM jest nie tylko wartościową, ale jednocześnie najtańszą formą wakacyjnego wypoczynku młodzieży.

Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych jest znaczącym organizatorem imprez turystycznych dla młodzieży. Na szczęblu centralnym tradycyjną, organizowaną od 1965 r. imprezą (dla młodzieży szkolnej) jest Ogólnopolski Zlot Młodzieży PTSM. Dotąd odbyło się 37 zlotów.

W roku 1978 woj. krośnieńskie było gospodarzem i organizatorem IX Ogólnopolskiego Zlotu Młodzieży PTSM. Było to duże wyróżnienie dla naszego Oddziału oraz całego aktywu krajoznawczo – turystycznego woj. krośnieńskiego w dowód uznania za osiągnięcia w rozwoju idei ruchu szkolnych schronisk młodzieżowych. Należy podkreślić, że był to pierwszy Zlot Ogólnopolski, którego organizatorem było nowe województwo, a zarazem nowo powstały Oddział PTSM. Zlot odbył się w dniach 05 do 09.07.1978 r. w Lesku. Wcześniej młodzież z całej Polski odbyła 10 dniową wędrówkę po woj. krośnieńskim. Zlot, w którym udział wzięło 1 200 uczestników został wysoko oceniony przez uczestników imprezy, władze centralne PTSM, władze wojewódzkie, a także aktyw krajoznawczo – turystyczny z całej Polski uczestniczący w Zlocie.

W dniach 20 – 30 czerwca 1998 r. Zarząd Oddziału PTSM w Krośnie był po raz drugi organizatorem szkoleniowego Ogólnopolskiego Zlotu PTSM pod hasłem „Bieszczady Światowy Rezerwat Biosfery – Karpaty Wschodnie”. Zlot poprzedzony był 6 dniową wędrówką młodzieży na specjalnie przygotowanych 25 trasach w oparciu o 21 SSM w Bieszczadach. W imprezie wzięło udział 327 uczestników ze szkół ponadpodstawowych z 30 województw. Zakończenie tradycyjnie miało miejsce w Lesku.

Ważnego znaczenia nabierają również dwie inne centralne zloty PTSM. W 2006 r. odbył się XXII kolejny Ogólnopolski Zlot Historyczny PTSM "Stąd Nasz Ród" na Ostrowie Lednickim k/Gniezna; XXVIII Ogólnopolski Rajd Grunwaldzki w Krakowie.

W działalności PTSM na uwagę zasługuje stan organizacyjny Towarzystwa. Poza przynależnością do PTSM na zasadach indywidualnych należy odnotować tworzenie kół PTSM, głównie w szkołach, internatach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2020 r. Towarzystwo zrzeszało 10 546 członków indywidualnych oraz prowadziło 283 koła PTSM.

Polska zajmuje piąte miejsce pod względem liczby członków za Niemcami - 1.033.973 członków, Szwecją - 329.040, Anglią i Walią - 290.679, Francją - 159.387 a przed innymi państwami (dane z 2005 r.).

SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE NA ŚWIECIE

Członkowie Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych mogą korzystać z noclegów w około 5 000 schronisk w 97 państwach świata. Międzynarodowa Federacja Schronisk Młodzieżowych zrzesza krajowe stowarzyszenia z 68 państw świata. MFSM jest ponadto dodatkowo reprezentowana w 29 innych krajach przez stowarzyszenia i agendy uczestniczące (ale nie stowarzyszone) w ruchu schronisk młodzieżowych.

Młodzieży do 26 roku życia - posiadaczom Międzynarodowej Legitymacji PTSM przysługuje za granicą prawo do różnego rodzaju zniżek; najczęściej komunikacyjnych, ale również i w opłatach wstępu, np. do muzeów, teatrów, na baseny, na wyciągi narciarskie, zniżki w restauracjach, sklepach itp. Szczegółowe informacje są wywieszane w recepcjach zagranicznych schronisk młodzieżowych. Cennym źródłem informacji o bazie około 5 000 schronisk młodzieżowych jest Informator MFSM (londyński) oraz strona www.hihostels.com. Informator oraz strona www.hihostels.com zawierają wszelkie niezbędne dla turysty informacje: adresy stowarzyszeń, adresy poszczególnych schronisk młodzieżowych wraz z podaniem liczby łóżek, cen za noclegi, możliwości skorzystania z posiłków, dojazdu do schroniska, możliwości rezerwacji noclegów itp.

Bez Międzynarodowej Legitymacji PTSM nie można skorzystać z noclegów w schroniskach młodzieżowych za granicą oraz przysługujących z tego tytułu zniżek. W większości, kierownik schroniska wymusi wykupienie "karty gościnnej MFSM", której koszt wynosi od 24 dolarów USA.